

Συμβούλιο
της Ευρωπαϊκής Ένωσης

Βρυξέλλες, 15 Δεκεμβρίου 2021
(OR. en)

14964/21

COEST 327

ΣΗΜΕΙΩΜΑ

Αποστολέας:	Γενική Γραμματεία του Συμβουλίου
Αποδέκτης:	Αντιπροσωπίες
Θέμα:	Κοινή δήλωση της συνόδου κορυφής της Ανατολικής Εταιρικής Σχέσης (Βρυξέλλες, 15 Δεκεμβρίου 2021)

Επισυνάπτεται στο παράρτημα για τις αντιπροσωπίες η κοινή δήλωση της έκτης συνόδου κορυφής της Ανατολικής Εταιρικής Σχέσης, όπως συμφωνήθηκε από τους συμμετέχοντες στη σύνοδο κορυφής στις 15 Δεκεμβρίου 2021 στις Βρυξέλλες.

Κοινή δήλωση της συνόδου κορυφής της Ανατολικής Εταιρικής Σχέσης

«Ανάκαμψη, ανθεκτικότητα και μεταρρύθμιση»

Βρυξέλλες, 15 Δεκεμβρίου 2021

Οι αρχηγοί κρατών ή κυβερνήσεων της Δημοκρατίας της Αρμενίας, της Δημοκρατίας του Αζερμπαϊτζάν, της Γεωργίας, της Δημοκρατίας της Μολδαβίας και της Ουκρανίας, οι αντιπρόσωποι της Ευρωπαϊκής Ένωσης και οι αρχηγοί κρατών ή κυβερνήσεων των κρατών μελών της συνήλθαν στις Βρυξέλλες στις 15 Δεκεμβρίου 2021. Στη σύνοδο κορυφής συνέβαλαν επίσης ο Πρόεδρος του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου, καθώς και εκπρόσωποι της Επιτροπής των Περιφερειών, της Ευρωπαϊκής Οικονομικής και Κοινωνικής Επιτροπής, της Ευρωπαϊκής Τράπεζας Επενδύσεων και της Ευρωπαϊκής Τράπεζας Ανασυγκρότησης και Ανάπτυξης, της Διάσκεψης των Τοπικών και Περιφερειακών Αρχών για την Ανατολική Εταιρική Σχέση και της Κοινοβουλευτικής Συνέλευσης Euronest.

1. Συναντηθήκαμε για να επιβεβαιώσουμε την ισχυρή μας προσήλωση στη στρατηγική, φιλόδοξη και μακρόπνοη Ανατολική Εταιρική Σχέση μας, η οποία εξακολουθεί να βασίζεται σταθερά στις κοινές θεμελιώδεις αξίες, τα αμοιβαία συμφέροντα και την επιμερισμένη ευθύνη, την υπευθυνότητα, τη συμπεριληπτικότητα, τη διαφοροποίηση και την αμοιβαία λογοδοσία. Ως ειδική διάσταση της Ευρωπαϊκής Πολιτικής Γειτονίας, η εταιρική μας σχέση επιτρέπει την προσέγγιση της Ευρωπαϊκής Ένωσης και των ανατολικών ευρωπαίων εταίρων της. Επιδιώκει να προωθήσει τη σταθερότητα, την ευημερία και την αμοιβαία συνεργασία, να προωθήσει τη δέσμευσή μας για τις αναγκαίες μεταρρυθμίσεις και να αντιμετωπίσει τις παγκόσμιες και περιφερειακές προκλήσεις που έχουμε ενώπιόν μας προς όφελος όλων των πολιτών μας.

2. Μας ενώνει η κοινή μας αποφασιστικότητα να ενισχύσουμε περαιτέρω τη δημοκρατία και το κράτος δικαίου στις κοινωνίες μας. Η προστασία των ανθρωπίνων δικαιωμάτων και των θεμελιωδών ελευθεριών, συμπεριλαμβανομένων των δικαιωμάτων των ατόμων που ανήκουν σε μειονότητες, η προώθηση κοινωνιών χωρίς αποκλεισμούς, η προαγωγή της ισότητας των φύλων καθώς και η πλήρης τήρηση των αρχών και των κανόνων του διεθνούς δικαίου παραμένουν οι ακρογωνιαίοι λίθοι της εταιρικής μας σχέσης και στηρίζουν το κοινό μας έργο σε όλους τους τομείς προτεραιότητας. Η Ευρωπαϊκή Ένωση παραμένει προσηλωμένη στην υποστήριξη της εδαφικής ακεραιότητας εντός των διεθνώς αναγνωρισμένων συνόρων τους, της ανεξαρτησίας και της κυριαρχίας όλων των ανατολικών εταίρων, με σεβασμό και τήρηση των σκοπών και των αρχών που κατοχυρώνονται στον Χάρτη του ΟΗΕ, στην Τελική Πράξη του Ελσίνκι του 1975 και στη Χάρτα των Παρισίων του 1990, που έχουν θεμελιώδη σημασία για το κοινό μας όραμα για μια ειρηνική και αδιαίρετη Ευρώπη.
3. Επιβεβαιώνουμε τις δεσμεύσεις που αναλάβαμε σε προηγούμενες συνόδους κορυφής και διμερείς συμφωνίες, καθώς και την αποφασιστικότητά μας να τις προωθήσουμε. Στην πορεία αυτή, το φιλόδοξο θεματολόγιο μεταρρυθμίσεων και η ενισχυμένη συνεργασία μας παραμένουν η απαραίτητη προϋπόθεση για την πρόοδο και τη στήριξη: αύξηση της ευημερίας και προώθηση της ειρήνης, της σταθερότητας, της βιωσιμότητας και της ανθεκτικότητας στην περιοχή, ιδίως στο πλαίσιο της πανδημίας COVID-19. Η συνεργασία και η υποστήριξή μας θα επικεντρωθούν συγκεκριμένα στην πραγμάτωση των βασικών παγκόσμιων στόχων πολιτικής, μεταξύ άλλων, της Συμφωνίας του Παρισιού για την κλιματική αλλαγή, της Ατζέντας 2030 του ΟΗΕ και των οικείων Στόχων Βιώσιμης Ανάπτυξης.
4. Εξακολουθούμε να ανησυχούμε βαθιά για τη συνεχή αποσταθεροποίηση και τις παραβιάσεις των αρχών του διεθνούς δικαίου σε πολλά μέρη της περιοχής της Ανατολικής Εταιρικής Σχέσης, φαινόμενα που συνιστούν απειλή για την ειρήνη, την ασφάλεια και τη σταθερότητα. Ζητούμε να καταβληθούν νέες προσπάθειες ώστε να προαχθεί η ειρηνική διευθέτηση των ανεπίλυτων συγκρούσεων στην περιοχή της Ανατολικής Εταιρικής Σχέσης βάσει των αρχών και των προτύπων του διεθνούς δικαίου. Η ειρηνική επίλυση των συγκρούσεων, η οικοδόμηση εμπιστοσύνης και οι καλές σχέσεις γειτονίας είναι ουσιώδεις για την οικονομική και κοινωνική ανάπτυξη και συνεργασία. Εκφράζουμε ικανοποίηση για τις προσπάθειες, την ενισχυμένη δραστηριοποίηση και την ενδυνάμωση του ρόλου της ΕΕ όσον αφορά την πρόληψη των συγκρούσεων, την επίλυση συγκρούσεων, την οικοδόμηση εμπιστοσύνης, στο πλαίσιο ή προς υποστήριξη των υφιστάμενων σχημάτων και διαδικασιών διαπραγμάτευσης που έχουν συμφωνηθεί, μεταξύ άλλων μέσω επιτόπιας παρουσίας, όποτε απαιτείται.

5. Το πεδίο και το βάθος της συνεργασίας μας καθορίζονται από τις αντίστοιχες συμφωνίες μας και θα εξακολουθήσουν να διαμορφώνονται από τις φιλοδοξίες και τις ανάγκες τόσο της ΕΕ όσο και των εταίρων, καθώς και από τον ρυθμό και την ποιότητα των μεταρρυθμίσεων. Αναγνωρίζουμε ότι η βάσει προϋποθέσεων και κινήτρων προσέγγιση της ΕΕ (προσέγγιση των «αναλογικών κερδών» και των «αναλογικών ζημιών») θα εξακολουθήσει να αποφέρει οφέλη στους εταίρους που σημειώνουν τη μεγαλύτερη πρόοδο στην υλοποίηση μεταρρυθμίσεων.
6. Επιβεβαιώνουμε το κυρίαρχο δικαίωμα κάθε εταίρου να επιλέγει το επίπεδο φιλοδοξίας και τους στόχους που θέλει να επιδιώκει στις σχέσεις του με την Ευρωπαϊκή Ένωση. Επισημαίνουμε ότι πρόκειται για μια εποικοδομητική εταιρική σχέση, η οποία δεν στρέφεται κατά κανενός, αλλά έχει σχεδιαστεί για να συμβάλει στην ειρήνη και την ευημερία για όλες τις γειτονικές χώρες. Η Ανατολική Εταιρική Σχέση θα παραμείνει συμπεριληπτική και ευέλικτη, καθιστώντας δυνατή την από κοινού αντιμετώπιση κοινών περιφερειακών και παγκόσμιων προκλήσεων σε ευρύ φάσμα τομέων, μεταξύ άλλων μέσω βαθύτερης τομεακής συνεργασίας και ανταλλαγών. Τονίζουμε εν προκειμένω τον ιδιαίτερο στόχο μας να ενισχύσουμε και να στηρίξουμε την περιφερειακή συνεργασία στην περιοχή της Ανατολικής Εταιρικής Σχέσης, μεταξύ άλλων ενισχύοντας τους συνδέσμους και τη συνδεσιμότητα των μεταφορών.

ΕΤΑΙΡΙΚΗ ΣΧΕΣΗ

7. Επικροτούμε την πλήρη θέση σε ισχύ των συμφωνιών σύνδεσης (ΣΣ) και των σφαιρικών και σε βάθος ζωνών ελευθέρων συναλλαγών (DCFTA) με τη Γεωργία, τη Δημοκρατία της Μολδαβίας και την Ουκρανία, σημειώνοντας ότι η Ουκρανία συνδέθηκε μετά την απόφαση που ελήφθη τον Δεκέμβριο του 2016 από τους αρχηγούς κρατών ή κυβερνήσεων της ΕΕ.

8. Στο πλαίσιο αυτό, αναγνωρίζουμε τις ευρωπαϊκές φιλοδοξίες και την ευρωπαϊκή επιλογή των συγκεκριμένων εταίρων, όπως αναφέρονται στις συμφωνίες σύνδεσης. Οι συμφωνίες προβλέπουν την επιτάχυνση της πολιτικής σύνδεσης και της οικονομικής ολοκλήρωσης με την Ευρωπαϊκή Ένωση. Χαιρετίζουμε την πρόοδο που έχει σημειωθεί μέχρι στιγμής και υποστηρίζουμε την πλήρη εφαρμογή των εν λόγω συμφωνιών σύνδεσης και των σφαιρικών και σε βάθος ζωνών ελευθέρων συναλλαγών. Υπενθυμίζουμε ότι η αποτελεσματική εφαρμογή των συμφωνιών σύνδεσης και των DCFTA τους, που συνδέεται με την ευρύτερη διαδικασία ρυθμιστικής προσέγγισης και τις σχετικές αναγκαίες μεταρρυθμίσεις, συμβάλλει στη δημιουργία των προϋποθέσεων για ενισχυμένες οικονομικές και εμπορικές σχέσεις με την ΕΕ, οι οποίες θα οδηγήσουν σε περαιτέρω σταδιακή οικονομική ολοκλήρωση στην εσωτερική αγορά της Ευρωπαϊκής Ένωσης, όπως προβλέπεται στις συμφωνίες σύνδεσης. Η ΕΕ παραμένει προσηλωμένη στη στήριξη των προσπαθειών των συνδεδεμένων εταίρων στον συγκεκριμένο τομέα.
9. Η ΕΕ και οι ενδιαφερόμενοι εταίροι επικροτούν την έναρξη ισχύος της συνολικής και ενισχυμένης συμφωνίας εταιρικής σχέσης μεταξύ της ΕΕ και της Αρμενίας τον Μάρτιο του 2021, χαιρετίζουν την μέχρι τούδε πρόοδο και υποστηρίζουν την πλήρη εφαρμογή της που οδηγεί σε νέο επίπεδο εταιρικής σχέσης.
10. Η ΕΕ και οι ενδιαφερόμενοι εταίροι χαιρετίζουν την πρόοδο των εν εξελίξει διαπραγματεύσεων μεταξύ ΕΕ και Αζερμπαϊτζάν για την επίτευξη νέας συνολικής συμφωνίας.
11. Η ΕΕ εκφράζει τη λύπη της για την απόφαση των αρχών της Λευκορωσίας να αναστείλουν τη συμμετοχή τους στην Ανατολική Εταιρική Σχέση και προσβλέπει στην επανέναρξη της συνεργασίας με τις αρχές της Λευκορωσίας, μόλις δημιουργηθούν οι αναγκαίες προϋποθέσεις για ειρηνική δημοκρατική μετάβαση, ώστε να αξιοποιηθεί ένα κοινό θεματολόγιο βασισμένο σε κοινές αξίες και κοινά συμφέροντα. Εν τω μεταξύ, η ΕΕ εξακολουθεί να συνεργάζεται με τους πολίτες, την κοινωνία των πολιτών και τα ανεξάρτητα μέσα ενημέρωσης της Λευκορωσίας και να τους παρέχει στήριξη. Το συνολικό σχέδιο οικονομικής στήριξης για μια δημοκρατική Λευκορωσία, ύψους έως 3 δισ. ευρώ, αντικατοπτρίζει τη δέσμευση της ΕΕ να στηρίζει τη δημοκρατική επιλογή του λαού της Λευκορωσίας. Επαναλαμβάνοντας προηγούμενες δηλώσεις της, η ΕΕ καταδικάζει την εργαλειοποίηση των μεταναστών και των προσφύγων από τις λευκορωσικές αρχές και δη όλα τα περιστατικά εργαλειοποίησης των μεταναστών για πολιτικούς σκοπούς.

12. Σύμφωνα με τις αρχές της διαφοροποίησης και της συμπεριληπτικότητας, η ΕΕ αναγνωρίζει την πρωτοβουλία της τριάδας των συνδεδεμένων εταίρων —Γεωργίας, Δημοκρατίας της Μολδαβίας και Ουκρανίας— να ενισχύσει τη συνεργασία με την ΕΕ και σημειώνει δεόντως τον αυξημένο συντονισμό μεταξύ τους σε θέματα κοινού ενδιαφέροντος που σχετίζονται με την εφαρμογή των συμφωνιών σύνδεσης και των DCFTA και όσον αφορά τη συνεργασία εντός της Ανατολικής Εταιρικής Σχέσης. Στο πλαίσιο αυτό, με βάση την πρόοδο που έχει επιτευχθεί μέχρι στιγμής, μέσω κοινών συζητήσεων για μεταρρυθμίσεις που σχετίζονται με τις συμφωνίες σύνδεσης, προκειμένου να διευκολυνθεί η πλήρης εφαρμογή των συμφωνιών σύνδεσης/DCFTA, η ΕΕ και όλοι οι ενδιαφερόμενοι εταίροι θα διερευνήσουν επιλογές για ενισχυμένη τομεακή συνεργασία, συμπεριλαμβανομένων, μεταξύ άλλων, των τομέων της διττής πράσινης και ψηφιακής μετάβασης, της συνδεσιμότητας, της ενεργειακής ασφάλειας, της δικαιοσύνης και των εσωτερικών υποθέσεων, της στρατηγικής επικοινωνίας και της υγειονομικής περίθαλψης. Ταυτόχρονα, η ΕΕ εξακολουθεί να τονίζει τη σημασία της αρχής της συμπεριληπτικότητας, παρέχοντας σε όλους τους ενδιαφερόμενους εταίρους ισότιμη πρόσβαση σε ευκαιρίες και πόρους.
13. Παραμένουμε πρόθυμοι να εξετάσουμε τη δυνατότητα συνεργασίας με τρίτες χώρες κατά περίπτωση βάσει κοινών αξιών, μεταξύ άλλων συμπληρωματικά με άλλα περιφερειακά σχήματα, όπως η Συνέργεια του Εύξεινου Πόντου, όπου η συμμετοχή αυτή θα συνεισφέρει και θα εισαγάγει προστιθέμενη αξία στους στόχους της Ανατολικής Εταιρικής Σχέσης.

14. Θα επιδιώξουμε να ενισχύσουμε τη συνεργασία μας μεταξύ άλλων με βάση την κοινή ανακοίνωση «Πολιτική για την Ανατολική Εταιρική Σχέση μετά το 2020: Ενίσχυση της ανθεκτικότητας — μια ανατολική εταιρική σχέση που αποφέρει αποτελέσματα για όλους»¹ ως αποτέλεσμα της ολοκληρωμένης διαβούλευσης με τα κράτη μέλη, τις ανατολικές χώρες-εταίρους και άλλα ενδιαφερόμενα μέρη της Ανατολικής Εταιρικής Σχέσης, συμπεριλαμβανομένων των εισηγήσεών τους. Η ενίσχυση της ανθεκτικότητας παραμένει ο πρωταρχικός στόχος πολιτικής μας στο πλαίσιο του θεματολογίου μας «Ανάκαμψη, ανθεκτικότητα και μεταρρύθμιση», το οποίο διαρθρώνεται γύρω από δύο πυλώνες: τον πυλώνα της διακυβέρνησης και τον πυλώνα των επενδύσεων. Εκφράζουμε την ικανοποίησή μας για το σύνολο των συγκεκριμένων προτεραιοτήτων μετά το 2020 που συνοψίζονται στο παράρτημα και τονίζουμε ιδίως την έμφαση στη δημιουργία συγκεκριμένων οφελών για τους πολίτες. Το νέο θεματολόγιο θα στηριχθεί από το περιφερειακό οικονομικό και επενδυτικό σχέδιο, ύψους 2,3 δισ. ευρώ, με δυνατότητα κινητοποίησης έως και 17 δισ. ευρώ σε δημόσιες και ιδιωτικές επενδύσεις για την περιοχή. Αυτό το πολυκρατικό και πολυτομεακό επενδυτικό σχέδιο είναι προς όφελος της περιοχής της Ανατολικής Εταιρικής Σχέσης στο σύνολό της. Αναγνωρίζοντας τις εκκρεμείς προκλήσεις, υπογραμμίζουμε ότι η συνεχής πρόοδος των μεταρρυθμίσεων στις χώρες-εταίρους και η παρακολούθησή της, σε στενό συντονισμό με τα κράτη μέλη της ΕΕ, ιδίως στους τομείς των κοινών θεμελιωδών αξιών και της διακυβέρνησης, του κράτους δικαίου, της μεταρρύθμισης του τομέα της δικαιοσύνης και της καταπολέμησης της διαφθοράς, παραμένουν καίριας σημασίας για την επίτευξη των στόχων της Ανατολικής Εταιρικής Σχέσης και την επιτυχή εφαρμογή του θεματολογίου της, συμπεριλαμβανομένου του οικονομικού και επενδυτικού σχεδίου. Η στήριξη από την ΕΕ θα αντικατοπτρίζει τη βάση προϋποθέσεων και κινήτρων προσέγγισής της και θα εξαρτάται από την εφαρμογή των συμφωνημένων μεταρρυθμίσεων. Αυτό θα επηρεάσει τις διαρθρωτικές μεταρρυθμίσεις, ιδίως όσον αφορά το κράτος δικαίου, τη μεταρρύθμιση της δικαιοσύνης και την καταπολέμηση της διαφθοράς.

¹ JOIN (2020) 7 final της 18.3.2020

15. Προκειμένου να ενισχύσουμε την ανθεκτικότητα, θα επικεντρωθούμε στην ενδυνάμωση του κράτους δικαίου, στη δημιουργία αποτελεσματικής, διαφανούς και υπεύθυνης δημόσιας διοίκησης σε όλα τα επίπεδα διακυβέρνησης, στην αντιμετώπιση της απάτης, της διαφθοράς και του οικονομικού εγκλήματος, στην καταπολέμηση του οργανωμένου εγκλήματος και στην ενίσχυση της ασφάλειας, καθώς και της κυβερνοανθεκτικότητας, συμπεριλαμβανομένων των κυβερνοαπειλών και των υβριδικών απειλών. Τονίζουμε ότι είναι σημαντικό να ενισχυθούν, κατά περίπτωση, ο διάλογος για την ασφάλεια και η συνεργασία στους τομείς της ΚΠΑΑ και χαιρετίζουμε, εν προκειμένω, την πολύτιμη συμβολή των εταίρων σε αποστολές και επιχειρήσεις της ΕΕ και τη στήριξη από την ΕΕ στο πλαίσιο του Ευρωπαϊκού Μηχανισμού για την Ειρήνη (EPF). Θα προωθηθεί η σταδιακή σύγκλιση στον τομέα της εξωτερικής πολιτικής και της πολιτικής ασφαλείας, σύμφωνα με τις δεσμεύσεις των εταίρων έναντι της ΕΕ. Επιβεβαιώνουμε επίσης τη σημασία της ενδυνάμωσης της στρατηγικής επικοινωνίας για την οικοδόμηση ανθεκτικότητας, συμπεριλαμβανομένης της καταπολέμησης της παραπληροφόρησης και της χειραγώγησης των πληροφοριών, και ζητούμε ισχυρότερες και πιο στρατηγικές προσεγγίσεις καθώς και ενισχυμένη συνεργασία μεταξύ της ΕΕ και των ανατολικών εταίρων. Υπογραμμίζουμε τη σημασία της εύρυθμης λειτουργίας του περιβάλλοντος των μέσων ενημέρωσης και της ελευθερίας του λόγου, αναγνωρίζοντας την ανάγκη για ενισχυμένη στήριξη των ανεξάρτητων μέσων ενημέρωσης. Η εταιρική σχέση θα εργαστεί για την ενίσχυση του περιβάλλοντος που ευνοεί την κοινωνία των πολιτών και για την τόνωση της συμμετοχής των νέων, όπως επισημάνθηκε κατά το 5ο Φόρουμ Νεολαίας της Ανατολικής Εταιρικής Σχέσης τον Νοέμβριο του 2021 στη Σλοβενία, για την εκπαιδευτική μεταρρύθμιση, για την ενίσχυση των ανεξάρτητων μέσων ενημέρωσης και της δημοκρατίας, για την αποφυγή της εμπρηστικής ρητορείας και των προκλητικών δράσεων, για την προώθηση και την ενσωμάτωση της ισότητας των φύλων, για την προστασία των ανθρωπίνων δικαιωμάτων, για την ενίσχυση της ανθεκτικότητας του τομέα της υγείας, και επίσης θα εργαστεί για τη βελτίωση της νόμιμης και της επαγγελματικής κινητικότητας σύμφωνα με τις εθνικές αρμοδιότητες, με παράλληλη από κοινού καταπολέμηση της αντικανονικής μετανάστευσης.

16. Θα επικεντρωθούμε εξίσου στην τόνωση της οικονομικής ανθεκτικότητας, υποστηρίζοντας το εμπόριο και την οικονομική ολοκλήρωση, τις επενδύσεις και την πρόσβαση σε χρηματοδότηση, ενισχύοντας τη συνδεσιμότητα των μεταφορών και επενδύοντας στο ανθρώπινο δυναμικό και στις κοινωνίες της γνώσης. Εν προκειμένω, η ΕΕ και οι ενδιαφερόμενοι εταίροι χαιρετίζουν την πρόσφατη υπογραφή των συμφωνιών κοινού εναέριου χώρου με την Αρμενία και την Ουκρανία. Η ΕΕ και οι ενδιαφερόμενοι εταίροι χαιρετίζουν επίσης τις συμφωνίες με την Αρμενία, τη Γεωργία, τη Δημοκρατία της Μολδαβίας και την Ουκρανία για τη σύνδεσή τους με το πρόγραμμα «Ορίζων Ευρώπη». Η ΕΕ και οι ενδιαφερόμενοι εταίροι εκφράζουν ικανοποίηση για την ολοκλήρωση του έργου του νότιου διαδρόμου μεταφοράς φυσικού αερίου, το οποίο έχει συμβάλει στη διαφοροποίηση των πηγών φυσικού αερίου και των οδών εφοδιασμού της ΕΕ. Όπως επιβεβαιώθηκε στην 3η υπουργική σύνοδο για το περιβάλλον και την κλιματική αλλαγή που πραγματοποιήθηκε στην Πορτογαλία τον Ιούνιο του 2021, θα εργαστούμε για την τόνωση της περιβαλλοντικής και κλιματικής ανθεκτικότητας προωθώντας την πράσινη μετάβαση μέσω επενδύσεων και συνεργασίας για την κυκλική οικονομία, την πράσινη ανάπτυξη και την προσαρμογή στην κλιματική αλλαγή, καθώς και ενισχύοντας τη βιοποικιλότητα. Η ΕΕ υποστηρίζει την εντατικοποίηση των προσπαθειών των χωρών-εταίρων για την επίτευξη κλιματικής ουδετερότητας το 2050, μέσω της σταδιακής κατάργησης του άνθρακα και της πραγματοποίησης πιο φιλόδοξων εθνικά καθορισμένων συνεισφορών, και θα εργαστούμε από κοινού για την επίτευξη της υλοποίησής τους σύμφωνα με τις δεσμεύσεις της COP26. Θα ενώσουμε επίσης τις δυνάμεις μας για την επιτάχυνση της διαδικασίας ενεργειακής μετάβασης ώστε να μειωθεί το αποτύπωμα άνθρακα και να ενισχυθεί περαιτέρω η βιώσιμη και χωρίς αποκλεισμούς ανάπτυξη στον τομέα της ενέργειας σύμφωνα με τη στρατηγική της Ευρωπαϊκής Ενεργειακής Ένωσης, ανάλογα με την περίπτωση. Θα εντείνουμε τις προσπάθειές μας για την ενίσχυση της ενεργειακής ασφάλειας υπό μεταβαλλόμενες συνθήκες και την πρόληψη της χρήσης του φυσικού αερίου ως όπλου ή γεωπολιτικού μοχλού. Θα ενισχυθεί επίσης η πυρηνική ασφάλεια. Θα επιταχύνουμε τη μετάβαση στη βιώσιμη και έξυπνη κινητικότητα. Επιπλέον, θα επιδιώξουμε την επιτάχυνση του ψηφιακού μετασχηματισμού, συμπεριλαμβανομένων των επενδύσεων στις ψηφιακές υποδομές και την ηλεκτρονική διακυβέρνηση. Με βάση την περιφερειακή συμφωνία για την περιαγωγή, θα διερευνήσουμε περαιτέρω τη δυνατότητα δημιουργίας κοινού διεθνούς χώρου περιαγωγής, συμπεριλαμβανομένης της οικονομικά βιώσιμης μείωσης των τιμολογίων περιαγωγής μεταξύ της ΕΕ και των ανατολικών εταίρων.

17. Η κλιματική κρίση καθώς και οι προκλήσεις που σχετίζονται με το περιβάλλον και την ενέργεια απαιτούν από όλες τις πλευρές να αναλάβουν δράση επείγοντως. Υπενθυμίζουμε ότι η κοινωνικοοικονομική ανάκαμψη μετά την COVID-19 και η πιο μακροπρόθεσμη ανάπτυξη παρέχουν την ευκαιρία να ενισχύσουμε την ανθεκτικότητα, επενδύοντας στη βιώσιμη συνδεσιμότητα και επισπεύδοντας την πράσινη και την ψηφιακή μετάβαση στο πλαίσιο προσέγγισης για το σύνολο της οικονομίας, χωρίς να μένει κανείς στο περιθώριο. Δεσμευόμαστε να το πράξουμε με σκοπό την ενίσχυση της απασχολησιμότητας και τη δημιουργία ευκαιριών αξιοπρεπούς απασχόλησης, επιδιώκοντας παράλληλα τη μετάβαση σε κλιματικά ουδέτερες, κυκλικές και αποδοτικές ως προς τη χρήση των πόρων οικονομίες έως το 2050.
18. Στεκόμαστε αλληλέγγυοι απέναντι στην πανδημία COVID-19, η οποία αποτελεί μια άνευ προηγουμένου πρόκληση για τα συστήματα υγειονομικής περίθαλψης, τις οικονομίες και τις κοινωνίες μας. Σε συνέχεια της ταχείας δέσμης μέτρων στήριξης της «Ομάδας Ευρώπη» ύψους άνω των 2,5 δισ. ευρώ που κινητοποιήθηκαν από το 2020, αναγνωρίζουμε τη συνεχή προσήλωση της ΕΕ και των κρατών μελών της στην προσπάθεια να στηρίξουν τις χώρες-εταίρους στην αντιμετώπιση της πανδημίας και στη διαδικασία εμβολιασμού, να καταπολεμήσουν την παραπληροφόρηση κατά των εμβολίων και να ενισχύσουν την πιο μακροπρόθεσμη ανθεκτικότητα στον τομέα της υγείας. Επικροτούμε το γεγονός ότι περισσότερα από 13 εκατομμύρια δόσεις εμβολίων δωρίστηκαν σε χώρες-εταίρους μέσω του μηχανισμού COVAX και μέσω του μηχανισμού διαμοιρασμού εμβολίων της ΕΕ και εκτιμούμε την πρόσθετη στήριξη από την ΕΕ στο πλαίσιο της πρωτοβουλίας «Ομάδα Ευρώπη» για τον διαμοιρασμό εμβολίων κατά της νόσου COVID-19 στην Ανατολική Εταιρική Σχέση, η οποία αναμένεται να ενισχύσει περαιτέρω τις παραδόσεις κατά τους προσεχείς μήνες. Χαιρετίζουμε την αμοιβαία αναγνώριση των ψηφιακών πιστοποιητικών COVID-19 που ισχύει για την Αρμενία, τη Γεωργία, τη Δημοκρατία της Μολδαβίας και την Ουκρανία, και σύντομα για το Αζερμπαϊτζάν, επιτρέποντας ασφαλέστερα και ευκολότερα ταξίδια προς και από την ΕΕ. Ζητούμε παγκόσμια αλληλεγγύη, ενισχυμένη διεθνή συνεργασία και αποτελεσματική πολυμέρεια για τον περιορισμό, τον μετριασμό και την αντιμετώπιση της πανδημίας και των συνεπειών της, στοιχεία που, σε συνδυασμό με τη συνέχιση των προσπαθειών εμβολιασμού, και μέσω συμβολής υπέρ της παγκόσμιας εμβολιαστικής ισότητας και αποτελεσματικών εκστρατειών εμβολιασμού, είναι απαραίτητα για την καταπολέμηση του ιού.

19. Ζητούμε ενισχυμένη συνευθύνη και επιβεβαιώνουμε τη σημασία της χωρίς αποκλεισμούς συνεργασίας όλων των τμημάτων της κοινωνίας, τονίζοντας την ανάγκη περαιτέρω συνεργασίας με την κοινωνία των πολιτών, ιδίως με τη νεολαία, και της προώθησης της ισότητας των φύλων, της ανοχής και του διαπολιτισμικού διαλόγου. Η συνεργασία με την κοινωνία των πολιτών, μεταξύ άλλων μέσω του φόρουμ της κοινωνίας των πολιτών της Ανατολικής Εταιρικής Σχέσης, καθώς και με διευρυμένη προσέγγιση και στοχοθετημένη στήριξη τοπικών οργανώσεων της κοινωνίας των πολιτών και κοινωνικών εταίρων, εξακολουθεί να αποτελεί αναπόσπαστο μέρος της εταιρικής σχέσης. Επιβεβαιώνουμε τη σημασία της πολυμερούς διάστασης της συνεργασίας της Ανατολικής Εταιρικής Σχέσης και ζητούμε να πραγματοποιηθούν περαιτέρω εργασίες για τη βελτίωση της υφιστάμενης αρχιτεκτονικής, προκειμένου να προσαρμοστεί στις νέες προτεραιότητες και να καταστεί πιο ευέλικτη και αποτελεσματική. Χαιρετίζουμε και επιθυμούμε να προαγάγουμε περαιτέρω τον ρόλο της Κοινοβουλευτικής Συνέλευσης Euronest, της Διάσκεψης των Τοπικών και Περιφερειακών Αρχών για την Ανατολική Εταιρική Σχέση (CORLEAP), καθώς και άλλων βασικών ενδιαφερόμενων μερών, συμπεριλαμβανομένου του Φόρουμ της Κοινωνίας των Πολιτών της Ανατολικής Εταιρικής Σχέσης, και εκφράζουμε ικανοποίηση για τη συστηματικότερη συνεργασία με ομάδες προβληματισμού και ευρωπαϊκούς και διεθνείς χρηματοπιστωτικούς οργανισμούς.
20. Προσβλέπουμε στην επόμενη σύνοδο κορυφής της Ανατολικής Εταιρικής Σχέσης το 2023, η οποία θα αποτελέσει το πρώτο ορόσημο για την αξιολόγηση και την εξέταση της υλοποίησης της νέας γενιάς προτεραιοτήτων και στόχων.
-

Προτεραιότητες της Ανατολικής Εταιρικής Σχέσης μετά το 2020

Όπως ορίζεται στην παράγραφο 14 της κοινής δήλωσης, το παρόν παράρτημα συνοψίζει τους στόχους και τους σκοπούς πολιτικής για το θεματολόγιο της Ανατολικής Εταιρικής Σχέσης μετά το 2020 βάσει της κοινής ανακοίνωσης «Πολιτική για την Ανατολική Εταιρική Σχέση μετά το 2020: Ενίσχυση της ανθεκτικότητας — μια ανατολική εταιρική σχέση που αποφέρει αποτελέσματα για όλους»², του κοινού εγγράφου εργασίας των υπηρεσιών της Επιτροπής «Ανάκαμψη, ανθεκτικότητα και μεταρρύθμιση: προτεραιότητες της Ανατολικής Εταιρικής Σχέσης μετά το 2020»³ και ως αποτέλεσμα της ολοκληρωμένης διαβούλευσης με τα κράτη μέλη, τις ανατολικές χώρες-εταίρους και άλλα ενδιαφερόμενα μέρη της Ανατολικής Εταιρικής Σχέσης, συμπεριλαμβανομένων των εισηγήσεών τους.

Οι εν λόγω σκοποί και στόχοι πολιτικής διαρθρώνονται γύρω από δύο πυλώνες: 1) διακυβέρνηση και 2) επενδύσεις (που θα υποστηριχθούν από το οικονομικό και επενδυτικό σχέδιο με εμβληματικές πρωτοβουλίες ανά χώρα που θα προωθηθούν με καθεμία από τις χώρες-εταίρους). Αυτό το ολοκληρωμένο θεματολόγιο που βασίζεται στον σεβασμό της δημοκρατίας, των ανθρωπίνων δικαιωμάτων και των θεμελιωδών ελευθεριών, καθώς και στην ισότητα των φύλων, θα υποστηριχθεί μέσω των εργαλείων και των διαδικασιών στήριξης της ΕΕ, συμπεριλαμβανομένου του Μηχανισμού Γειτονίας, Ανάπτυξης και Διεθνούς Συνεργασίας (ΜΓΑΔΣ) — Η Ευρώπη στον κόσμο.

Μια εξορθολογισμένη αρχιτεκτονική για την πολυμερή συνεργασία στο πλαίσιο της Ανατολικής Εταιρικής Σχέσης θα παρακολουθεί την υλοποίηση του κοινού θεματολογίου ανάκαμψης, ανθεκτικότητας και μεταρρύθμισης κατά τρόπο προσανατολισμένο στα αποτελέσματα, ολοκληρωμένο και συστηματικό. Η υλοποίηση του μελλοντικού θεματολογίου θα εξασφαλίσει συνευθύνη, δέσμευση και συμπληρωματικότητα προς τις διμερείς προτεραιότητες. Θα είναι προσαρμοσμένο στις ανάγκες και τα συμφέροντα κάθε χώρας-εταίρου σύμφωνα με τις αρχές της πολιτικής για την Ανατολική Εταιρική Σχέση. Οι προτεινόμενοι στόχοι είναι ενδεικτικοί και βασίζονται σε εκτιμήσεις και προηγούμενες επιδόσεις.

1. Πυλώνας διακυβέρνησης

Το προτεινόμενο θεματολόγιο στο πλαίσιο του πυλώνα διακυβέρνησης περιλαμβάνει τις ακόλουθες προτεραιότητες και δράσεις:

² JOIN (2020) 7 final της 18.3.2020

³ SWD (2021)186 final της 2.7.2021

Μαζί για θεσμούς που λογοδοτούν, για το κράτος δικαίου και για την ασφάλεια

1. Η χρηστή διακυβέρνηση σε όλα τα επίπεδα αποτελεί βασικό στοιχείο για την εμπιστοσύνη των πολιτών στις κυβερνήσεις τους. Το κράτος δικαίου, οι επιτυχείς πολιτικές για την καταπολέμηση της διαφθοράς, η καταπολέμηση του οργανωμένου εγκλήματος και η ενισχυμένη ασφάλεια αποτελούν το θεμέλιο λειτουργικών συμμετοχικών δημοκρατιών χωρίς αποκλεισμούς και ισχυρών και ανθεκτικών κοινωνιών. Αποτελούν σημαντικές προϋποθέσεις για τη βιώσιμη οικονομική και κοινωνική ανάπτυξη των χωρών-εταίρων.
2. Όσον αφορά τη μεταρρύθμιση του δικαστικού συστήματος, θα δοθεί έμφαση στην εναρμόνιση των δικαστικών συστημάτων και των νομοθετικών πλαισίων των χωρών-εταίρων με τα ευρωπαϊκά πρότυπα, ώστε να διασφαλιστούν η διαφάνεια, η ανεξαρτησία, η λογοδοσία, η αποτελεσματικότητα και ο επαγγελματισμός στην απονομή δικαιοσύνης για τους πολίτες. Στην επίτευξη αυτού του στόχου θα συμβάλλουν η βελτίωση της μέτρησης, της παρακολούθησης και της υποβολής εκθέσεων σχετικά με τη μεταρρύθμιση του δικαστικού συστήματος, η διασφάλιση της αυτονομίας των εισαγγελικών αρχών, η βελτίωση της διαχείρισης των υποθέσεων και η δημιουργία ή παγίωση ανεξάρτητων θεσμικών οργάνων κατάρτισης.
3. Για να εξασφαλιστούν η λογοδοσία, η διαφάνεια και η αποτελεσματικότητα της δημόσιας διοίκησης σε όλα τα επίπεδα, προβλέπεται τόσο η δημιουργία Ακαδημίας Δημόσιας Διοίκησης της Ανατολικής Εταιρικής Σχέσης όσο και η αναβάθμιση του προγράμματος επιτόπιας παρακολούθησης εργασίας της ΕΕ, παράλληλα με την προώθηση της ισότητας των φύλων και της ισότιμης πρόσβασης στους πόρους μέσω της συστηματικής ενσωμάτωσης της διάστασης του φύλου και της συνεκτίμησης της ισότητας των φύλων στον προϋπολογισμό. Θα υποστηριχθούν οι προσπάθειες αποκέντρωσης που ενισχύουν την τοπική και περιφερειακή αυτοδιοίκηση. Θα ενισχυθούν η διακυβέρνηση, η διαφάνεια και η λογοδοσία όσον αφορά τα δημόσια οικονομικά. Η παραγωγή και η διάδοση ανεξάρτητων, αξιόπιστων, συγκρίσιμων στατιστικών στοιχείων ανά φύλο και με γνώμονα το φύλο θα στηρίξουν τις χώρες-εταίρους χάρη στην τεκμηριωμένη χάραξη πολιτικής.

4. Η υποβολή επαληθεύσιμης δήλωσης περιουσιακών στοιχείων από τους δημόσιους λειτουργούς είναι στόχος με μεγάλη σημασία για την καταπολέμηση της απάτης, της διαφθοράς και του οικονομικού εγκλήματος. Θα αναπτυχθούν και θα παγιωθούν στρατηγικά, νομικά και θεσμικά πλαίσια για την πρόληψη και την καταπολέμηση της απάτης και της διαφθοράς σύμφωνα με τα ευρωπαϊκά και διεθνή πρότυπα, συμπεριλαμβανομένων των υποχρεώσεων που έχουν αναληφθεί δυνάμει της σύμβασης των Ηνωμένων Εθνών κατά της διαφθοράς. Η ποιότητα της διαδικασίας δημόσιων συμβάσεων θα βελτιωθεί με τη θέσπιση νομοθεσίας σύμφωνης με τα πρότυπα της ΕΕ και με την εφαρμογή μηχανισμών για μεγαλύτερη διαφάνεια και δημόσιο έλεγχο. Απαιτούνται ισχυρά και αποτελεσματικά πλαίσια για τις οικονομικές έρευνες, την καταπολέμηση της νομιμοποίησης εσόδων από παράνομες δραστηριότητες, την ανάκτηση περιουσιακών στοιχείων και την πραγματική κυριότητα. Θα υποστηριχθεί η ταχεία και αποτελεσματική συνεργασία μεταξύ των χωρών-εταίρων και των αρμόδιων φορέων της ΕΕ, όπως η Eurojust, η Ευρωπόλ, η Ευρωπαϊκή Εισαγγελία και η Ευρωπαϊκή Υπηρεσία Καταπολέμησης της Απάτης.
5. Όσον αφορά την καταπολέμηση του οργανωμένου εγκλήματος και την ενίσχυση της ασφάλειας, θα ενισχυθεί η συνεργασία και η ανταλλαγή πληροφοριών με τους αρμόδιους φορείς της ΕΕ για την επιβολή του νόμου, την αντιμετώπιση καταστάσεων έκτακτης ανάγκης, τα ναρκωτικά και την τοξικομανία, και θα βελτιωθεί η ικανότητα αξιολόγησης των απειλών. Θα αντιμετωπιστούν κοινές προκλήσεις και απειλές στον τομέα της ασφάλειας, μεταξύ άλλων μέσω της Ευρωπαϊκής Πολυκλαδικής Πλατφόρμας κατά των εγκληματικών απειλών (EMPACT): επιπλέον, θα εισαχθεί —και θα εφαρμόζεται κατά περίπτωση— η μεθοδολογία αξιολόγησης απειλών όσον αφορά το σοβαρό και το οργανωμένο έγκλημα (SOCTA) και θα συγκροτηθούν ή θα παγιωθούν εθνικά παρατηρητήρια για τα ναρκωτικά και συστήματα έγκαιρης προειδοποίησης. Οι προσπάθειες για την αντιμετώπιση της εμπορίας ανθρώπων θα ενταθούν με ιδιαίτερη έμφαση στις γυναίκες και τα παιδιά. Θα βελτιωθεί η ικανότητα καταπολέμησης του λαθρεμπορίου μεγάλης κλίμακας όλων των εμπορευμάτων, με ιδιαίτερη έμφαση στο οργανωμένο έγκλημα και στην ασφάλεια των προϊόντων.

6. Θα υποστηριχθεί η προώθηση της ειρηνικής διευθέτησης των ανεπίλυτων συγκρούσεων, η πρόληψη των συγκρούσεων και οι προσπάθειες οικοδόμησης εμπιστοσύνης και συμφιλίωσης. Θα ενισχυθεί η βοήθεια προς τους πληθυσμούς που πλήττονται από συγκρούσεις, καθώς και ο ρόλος των γυναικών και των νέων στην εμπέδωση της ειρήνης. Η συνεργασία και οι διάλογοι στον τομέα της ασφάλειας και η πρακτική συνεργασία στο πλαίσιο της Κοινής Πολιτικής Ασφάλειας και Άμυνας (ΚΠΑΑ) θα ενισχυθούν επίσης σύμφωνα με το σύμφωνο μη στρατιωτικής ΚΠΑΑ, μαζί με τη συμβολή των εταίρων στις ευρωπαϊκές μη στρατιωτικές και στρατιωτικές αποστολές και επιχειρήσεις και με τη στήριξη από τον Ευρωπαϊκό Μηχανισμό για την Ειρήνη (ΕΜΕ), κατά περίπτωση. Θα διευκολυνθεί η ανταλλαγή εμπειριών και γνώσεων μεταξύ της ΕΕ και των χωρών-εταίρων· επίσης, θα παρασχεθούν ευκαιρίες κατάρτισης και ανάπτυξης ικανοτήτων για την αντιμετώπιση υβριδικών απειλών και την κυβερνοασφάλεια, που πιθανόν να περιλαμβάνουν ασκήσεις επί χάρτου με ενδιαφερόμενους εταίρους. Η συνεχής συνεργασία για την πολιτική προστασία και τη διαχείριση του κινδύνου καταστροφών μέσω του μηχανισμού πολιτικής προστασίας της ΕΕ θα είναι καίριας σημασίας για την ενίσχυση της πρόληψης, της προετοιμασίας και της αντίδρασης στις φυσικές και ανθρωπογενείς καταστροφές.
7. Όσον αφορά την κυβερνοανθεκτικότητα και το κυβερνοέγκλημα, ο βασικός στόχος είναι ένα ενισχυμένο πλαίσιο για τον εντοπισμό και την αξιολόγηση των υβριδικών απειλών, σε συνδυασμό με την ενίσχυση των ικανοτήτων των εταίρων να αντιμετωπίσουν το κυβερνοέγκλημα και να ενισχύσουν την κυβερνοανθεκτικότητα, με βάση τη Σύμβαση της Βουδαπέστης του Συμβουλίου της Ευρώπης. Αυτό θα επιτευχθεί χάρη στην καλύτερη εναρμόνιση με το ενωσιακό νομικό και θεσμικό πλαίσιο και με το πλαίσιο πολιτικής της ΕΕ για το κυβερνοέγκλημα, στην εκτέλεση προγραμμάτων κατάρτισης για το κυβερνοέγκλημα και τα ψηφιακά πειστήρια, στον διπλασιασμό των σχετικών με το κυβερνοέγκλημα επιχειρήσεων στις οποίες συμμετέχουν χώρες-εταίροι και στη χρήση της μεθοδολογίας της Ευρωπόλ για την αξιολόγηση απειλών όσον αφορά το οργανωμένο έγκλημα στο διαδίκτυο, κατά περίπτωση.

Μαζί για ανθεκτικές, δίκαιες και συμπεριληπτικές κοινωνίες με ισότητα των φύλων

8. Στο πλαίσιο της προώθησης ευνοϊκού περιβάλλοντος για την κοινωνία των πολιτών, συμπεριλαμβανομένων των κοινωνικών εταίρων, η ΕΕ θα στηρίζει 2 500 τοπικές οργανώσεις της κοινωνίας των πολιτών και νέους τομείς, όπως η κοινωνική καινοτομία, η κοινωνική οικονομία και η κοινωνική επιχειρηματικότητα. Ιδιαίτερη στήριξη θα δοθεί σε οργανώσεις που δραστηριοποιούνται εκτός πρωτευουσών, σε περιοχές που πλήττονται από συγκρούσεις, σε τοπικές γλώσσες και σε οργανώσεις γυναικών. Ο αριθμός των νέων ευρωπαίων πρεσβευτών θα διπλασιαστεί, θα ενισχυθεί η δικτύωση μεταξύ των εθνικών συμβουλίων νεολαίας και άλλων αντιπροσωπευτικών οργανώσεων νεολαίας καθώς και η πολιτιστική συνεργασία και ο διαπολιτισμικός διάλογος.

9. Η ΕΕ θα υποστηρίξει τα ανεξάρτητα μέσα ενημέρωσης που παράγουν ποικίλο και τεκμηριωμένο περιεχόμενο υψηλής ποιότητας, μεταξύ άλλων σε εθνικές και τοπικές γλώσσες, με στόχο τη λογοδοσία των κυβερνήσεων και την αντιμετώπιση της παραπληροφόρησης. Θα προωθηθεί επίσης ένα βελτιωμένο ρυθμιστικό περιβάλλον για ανεξάρτητα, αξιόπιστα και έγκυρα μέσα ενημέρωσης. Θα ενισχυθούν οι δεξιότητες στα μέσα ενημέρωσης και την πληροφόρηση, ο ψηφιακός γραμματισμός καθώς και οι δεξιότητες κριτικής σκέψης, με στόχο την προστασία από την παραπληροφόρηση.
10. Θα προωθηθεί η πλουραλιστική, συμμετοχική και αντιπροσωπευτική δημοκρατία χωρίς αποκλεισμούς σύμφωνα με τα πρότυπα του ΟΑΣΕ και του Συμβουλίου της Ευρώπης, θα βελτιωθεί η κοινοβουλευτική εποπτεία, θα προαχθεί ο πολιτικός πλουραλισμός και θα αντιμετωπιστούν οι ψηφιακές προκλήσεις που αντιμετωπίζουν οι δημοκρατικές διαδικασίες.
11. Όσον αφορά την προστασία των ανθρωπίνων δικαιωμάτων, σύμφωνα με τη νομολογία του Ευρωπαϊκού Δικαστηρίου Ανθρωπίνων Δικαιωμάτων, τα ανθρώπινα δικαιώματα θα προστατεύονται σθεναρά, με παράλληλη αναγνώριση μεταξύ άλλων ότι είναι οικουμενικά, αδιαίρετα και αλληλεξαρτώμενα και πρέπει να ασκούνται χωρίς καμία μορφή διάκρισης. Στο πλαίσιο αυτό θα αναγνωριστεί και θα προστατεύεται ο ρόλος των υπερασπιστών των ανθρωπίνων δικαιωμάτων στην προαγωγή των ανθρωπίνων δικαιωμάτων. Ζωτικής σημασίας θα είναι η έγκαιρη εκτέλεση των αποφάσεων του Ευρωπαϊκού Δικαστηρίου Ανθρωπίνων Δικαιωμάτων. Τα νομικά πλαίσια για την προστασία των μειονοτήτων θα πρέπει να διασφαλιστούν και να αναπτυχθούν περαιτέρω. Επιπλέον, λαμβανομένης υπόψη της κοινής ανακοίνωσης της Ευρωπαϊκής Επιτροπής και του ύπατου εκπροσώπου σχετικά με το τρίτο σχέδιο δράσης για θέματα φύλου (GAP), η ισότητα των φύλων και η χειραφέτηση των γυναικών θα προαχθούν σε όλους τους τομείς πολιτικής, μεταξύ άλλων με μέτρα για την αξιοποίηση των δυνατοτήτων των γυναικών στο εργατικό δυναμικό, την αντιμετώπιση του επαγγελματικού και τομεακού διαχωρισμού και τη γεφύρωση του μισθολογικού χάσματος μεταξύ των φύλων. Οι γυναίκες επιχειρηματίες θα έχουν περισσότερες ευκαιρίες κατάρτισης, ενώ το 40 % του συνόλου των δανείων προς ΜΜΕ που λαμβάνουν στήριξη από την ΕΕ θα κατευθυνθεί σε εταιρείες που διευθύνονται από γυναίκες. Σχεδόν όλες οι επενδύσεις της ΕΕ θα έχουν έναν σημαντικό στόχο για την ισότητα των φύλων. Παραμένει η δυνατότητα προσχώρησης στη Σύμβαση της Κωνσταντινούπολης του Συμβουλίου της Ευρώπης για τη βία κατά των γυναικών. Όσον αφορά τον σεβασμό των δικαιωμάτων των προσώπων που ανήκουν σε εθνικές μειονότητες —όπως κατοχυρώνονται στις συμβάσεις του ΟΗΕ και του Συμβουλίου της Ευρώπης και στα σχετικά πρωτόκολλα—, θα συνεχιστεί ο ουσιαστικός διάλογος με τους εκπροσώπους των προσώπων που ανήκουν σε μειονότητες και η στενή συνεργασία με την Επιτροπή της Βενετίας σχετικά με τη συναφή νομοθεσία.

12. Όσον αφορά την κινητικότητα, τα υφιστάμενα καθεστώτα απαλλαγής από την υποχρέωση θεώρησης θα πρέπει να συνεχίσουν να λειτουργούν αποτελεσματικά, διασφαλίζοντας τη συνεχή εφαρμογή των κριτηρίων αξιολόγησης για την ελευθέρωση του καθεστώτος θεωρήσεων. Θα μπορούσε να εξεταστεί η διεξαγωγή νέων διαλόγων για την ελευθέρωση του καθεστώτος των θεωρήσεων όπου πληρούνται οι προϋποθέσεις. Θα πρέπει να εξασφαλιστεί η εφαρμογή των συμφωνιών για την απλούστευση της έκδοσης θεωρήσεων και για την επανεισδοχή με τους οικείους εταίρους. Θα επιδιωχθεί η αντιμετώπιση των προκλήσεων που σχετίζονται με τη μετανάστευση, περιλαμβανομένων της καταπολέμησης της αντικανονικής μετανάστευσης και της αντιμετώπισης του ζητήματος των αβάσιμων αιτήσεων ασύλου, καθώς και η ενίσχυση των επιστροφών και των επανεισδοχών και η προώθηση της νόμιμης μετανάστευσης, μεταξύ άλλων μέσω εταιρικών σχέσεων για τη μετανάστευση και την κινητικότητα, σύμφωνα με τις εθνικές αρμοδιότητες. Η ανάπτυξη ικανοτήτων θα ενισχυθεί, μεταξύ άλλων μέσω της συνεργασίας με τους οργανισμούς της ΕΕ, ιδίως τον Ευρωπαϊκό Οργανισμό Συνοριοφυλακής και Ακτοφυλακής. Σε αυτό το πνεύμα, θα ενισχυθεί η αποτελεσματική και ολοκληρωμένη διαχείριση των συνόρων. Στόχος μας είναι να προωθήσουμε τις διασυνδέσεις μεταξύ μετανάστευσης και ανάπτυξης, καθώς και να προωθήσουμε τη θεσμική ικανότητα και τις πολιτικές των κυβερνήσεων-εταίρων για αποτελεσματική διακυβέρνηση της μετανάστευσης, διασφαλίζοντας παράλληλα τον διμερή και πολυμερή συντονισμό μεταξύ των χωρών καταγωγής, διέλευσης και προορισμού, σύμφωνα με τις εθνικές αρμοδιότητες, με σκοπό τη διασφάλιση της προστασίας των διακινούμενων εργαζόμενων, την προώθηση της αποτελεσματικής ένταξης των μεταναστών και την αξιοποίηση της δυναμικής της εισερχόμενης και της εξερχόμενης μετανάστευσης για την προώθηση της βιώσιμης ανάπτυξης σύμφωνα με τους ΣΒΑ.
13. Πέρα από την άμεση στήριξη για την αντιμετώπιση της πανδημίας COVID-19, οι εργασίες για την ανθεκτικότητα στον τομέα της υγείας θα περιλαμβάνουν την αναβάθμιση των συστημάτων υγείας, ώστε να βελτιωθεί η οικονομική προσιτότητα και η πρόσβαση στην ιατροφαρμακευτική περίθαλψη. Στόχος είναι 850 000 εργαζόμενοι στον τομέα της υγείας να εμβολιαστούν ή/και να επωφεληθούν από βελτιωμένα θεραπευτικά μέσα, εξοπλισμό και συνθήκες εργασίας. Η συνεργασία για τα ψηφιακά πιστοποιητικά εμβολιασμού θα βελτιωθεί και η ετοιμότητα για την αντιμετώπιση καταστάσεων έκτακτης ανάγκης στον τομέα της υγείας θα αυξηθεί.

Στρατηγική επικοινωνία

14. Οι ενισχυμένες εκστρατείες θα τονώσουν τη συνεκτική προβολή του σήματος της ΕΕ σε τοπικό πλαίσιο σε όλα τα επίπεδα και θα δοθεί στήριξη στις ικανότητες στρατηγικής επικοινωνίας των χωρών-εταίρων, βοηθώντας τις συγκεκριμένα να αντιμετωπίσουν την παραπληροφόρηση, με την παροχή πληροφοριών στους πολίτες οι οποίες θα είναι αληθείς και ακριβείς. Η συνεργασία με στοχευμένα ακροατήρια που λειτουργούν ως πολλαπλασιαστές μηνυμάτων και η αυξημένη συνεργασία με τους νέους θα τονώσουν την απήχηση.

15. Η Ανατολική Εταιρική Σχέση θα εμβαθύνει τις ανταλλαγές σε όλα τα επίπεδα, συμπεριλαμβανομένων των κοινοβουλίων (μέσω της Euronest), των τοπικών και περιφερειακών αρχών (μέσω της CORLEAP) και της κοινωνίας των πολιτών, ιδίως μέσω του φόρουμ της κοινωνίας των πολιτών της Ανατολικής Εταιρικής Σχέσης.

2. Πυλώνας επενδύσεων

Το προτεινόμενο θεματολόγιο στο πλαίσιο του πυλώνα επενδύσεων θα υποστηρίζεται από οικονομικό και επενδυτικό σχέδιο για την περιοχή, το οποίο θα περιλαμβάνει ένα σύνολο εμβληματικών πρωτοβουλιών για καθεμία από τις χώρες-εταίρους και θα στηρίζει την ανάκαμψη μετά την πανδημία με τη χρήση ειδικών εργαλείων της ΕΕ, συμπεριλαμβανομένων του συνδυασμού μέσων και των εγγυήσεων.

Ο πυλώνας περιλαμβάνει τις ακόλουθες προτεραιότητες και δράσεις:

Μαζί για ανθεκτικές, βιώσιμες και ολοκληρωμένες οικονομίες

16. Η ενεργοποίηση της τόσο αναγκαίας κοινωνικοοικονομικής ανάκαμψης μετά την πανδημία COVID-19 και παράλληλα η μέριμνα για τη διττή πράσινη και ψηφιακή μετάβαση έχουν ως στόχο τη δημιουργία οικονομικών ευκαιριών, διασφαλίζοντας την ευημερία και την αξιοπρεπή εργασία για όλους.
17. Όσον αφορά το εμπόριο και την οικονομική ολοκλήρωση, θα δοθεί προτεραιότητα στην ενίσχυση του επιχειρηματικού περιβάλλοντος και στη διευκόλυνση του εμπορίου και των επενδύσεων, με αξιοποίηση των ευκαιριών που προσφέρουν ο πράσινος και ο ψηφιακός μετασχηματισμός. Θα παρέχεται συνεχής στήριξη για την επιτάχυνση της εφαρμογής των σφαιρικών και σε βάθος ζωνών ελεύθερων συναλλαγών (DCFTA) και άλλων εμπορικών ρυθμίσεων, καθώς και για την περαιτέρω εμβάθυνση της οικονομικής ολοκλήρωσης με τις χώρες-εταίρους και μεταξύ αυτών, με σκοπό την ανάπτυξη βιώσιμων αλυσίδων εφοδιασμού. Καίριας σημασίας θα είναι η συνεργασία για την απόδειξη της καταγωγής, τα προγράμματα εγκεκριμένων οικονομικών φορέων και η προσχώρηση των ενδιαφερόμενων χωρών-εταίρων στη σύμβαση περί κοινού καθεστώτος διαμετακόμισης, καθώς και η προώθηση της χρηστής διακυβέρνησης στον τομέα της φορολογίας —ιδίως όσον αφορά τη διαφάνεια, την ανταλλαγή πληροφοριών και τη δίκαιη φορολόγηση— και η στήριξη του ενισχυμένου διεθνούς ρόλου του ευρώ. Στο πλαίσιο αυτό, η ΕΕ θα συνεχίσει να στηρίζει τις προσπάθειες των ενδιαφερομένων χωρών-εταίρων για την εκπλήρωση των κριτηρίων προσχώρησης στον ενιαίο χώρο πληρωμών σε ευρώ (SEPA). Θα υποστηριχθεί η ανάπτυξη των χρηματοπιστωτικών αγορών των ενδιαφερόμενων εταίρων.

18. Στον τομέα των επενδύσεων και της πρόσβασης σε χρηματοδότηση, θα δοθεί έμφαση στη βελτίωση της πρόσβασης στη χρηματοδότηση για τις μικρές και μεσαίες επιχειρήσεις (ΜΜΕ) μέσω της παροχής από την ΕΕ χρηματοδότησης σε τοπικό νόμισμα ύψους 1 δισεκατομμυρίου ευρώ και μέσω της στήριξης 500 000 ΜΜΕ. Επιπλέον, η ΕΕ θα διαθέσει επενδύσεις ιδίων κεφαλαίων ύψους 500 εκατ. ευρώ για να βοηθηθούν οι ΜΜΕ, να ενισχυθεί το οικοσύστημα νεοφυών επιχειρήσεων, να διατηρηθεί η οικονομική ανάπτυξη, να προαχθεί η επιχειρηματικότητα των γυναικών, να δημιουργηθούν ποιοτικές θέσεις εργασίας και να επιδιωχθεί η πράσινη και η ψηφιακή μετάβαση. Εν προκειμένω θα είναι καίριας σημασίας η στήριξη των διαρθρωτικών μεταρρυθμίσεων, η βελτίωση της οικονομικής διακυβέρνησης και της διαχείρισης της αγοράς εργασίας, η προσέλκυση άμεσων ξένων επενδύσεων χάρη στη στήριξη ενός υγιούς επενδυτικού περιβάλλοντος, η προώθηση των διεθνών κανόνων εργασίας, η μείωση της διαφθοράς και η αύξηση της οικονομικής ανθεκτικότητας.
19. Η ενίσχυση της συμμετοχής εκτός των πρωτευουσών θα απελευθερώσει την οικονομική δυναμική των αγροτικών και παράκτιων περιοχών, μεταξύ άλλων χάρη σε επενδύσεις στη βιώσιμη παραγωγή αγροδιατροφικών προϊόντων, στη δημιουργία καλύτερων ευκαιριών για τον δανεισμό στον τομέα της γεωργίας, στη στήριξη της διαφοροποίησης των δραστηριοτήτων, στην προώθηση της έξυπνης εξειδίκευσης και στην αποδοτικότερη χρήση των πόρων και στον περιορισμό των εκπομπών. Η στήριξη τουλάχιστον 50 δήμων θα τους βοηθήσει να ανταποκριθούν καλύτερα στην πολυπλοκότητα, να προσαρμοστούν στην αβεβαιότητα και στην κλιματική αλλαγή και να βελτιώσουν την ανθεκτικότητα.
20. Η βιώσιμη, βασισμένη σε κανόνες και ασφαλής διασυνδεσιμότητα των μεταφορών θα ενισχυθεί με την ολοκλήρωση του διευρυμένου ενδεικτικού κεντρικού δικτύου ΔΕΔ-Μ, που καλύπτει όλους τους τρόπους μεταφοράς (οδικές, σιδηροδρομικές, αεροπορικές, θαλάσσιες και πλωτές μεταφορές, συμπεριλαμβανομένης της εσωτερικής ναυσιπλοΐας), καθώς και με επενδύσεις για την αναβάθμιση 3 000 χλμ. οδών και σιδηροδρόμων προτεραιότητας κατά μήκος του εκτεταμένου δικτύου ΔΕΔ-Μ, με στόχο την ολοκλήρωση της εν λόγω αναβάθμισης έως το 2030. Η αναβάθμιση θα γίνει σύμφωνα με τα πρότυπα της ΕΕ και κατά τρόπο που θα είναι ανθεκτικός στην κλιματική αλλαγή και θα περιορίζει την καταστροφή του περιβάλλοντος, με σκοπό την προώθηση της οικονομικής ανάπτυξης, της περιφερειακής ολοκλήρωσης, του εμπορίου και της κινητικότητας. Η διασυνδεσιμότητα θα ενισχυθεί επίσης χάρη στην ολοκλήρωση του δικτύου συμφωνιών για τον κοινό εναέριο χώρο και στη συνεργασία στους τομείς της αεροπορικής, θαλάσσιας και οδικής ασφάλειας, ιδίως με τη δημιουργία περιφερειακού παρατηρητηρίου οδικής ασφάλειας. Η κλιματικά ουδέτερη ενεργειακή μετάβαση των χωρών-εταίρων θα υποστηριχθεί προκειμένου να αυξηθεί η ενεργειακή ασφάλεια, με διαφοροποίηση του εφοδιασμού τους από τις εισαγωγές πετρελαίου και φυσικού αερίου και με την απανθρακοποίηση των ενεργειακών συστημάτων χάρη σε επενδύσεις σε ανανεώσιμες πηγές ενέργειας και στην αύξηση της ενεργειακής απόδοσης, καθώς και με την ενθάρρυνση της ενοποίησης της αγοράς ενέργειας βάσει κατάλληλης νομοθεσίας με στόχο την ασφάλεια του εφοδιασμού στην περιοχή. Σε αυτό το πλαίσιο θα επιδιωχθεί ο εκσυγχρονισμός των εθνικών συστημάτων μεταφοράς αερίου.

21. Η επένδυση στο ανθρώπινο δυναμικό και στις κοινωνίες της γνώσης θα συνεχιστεί και θα ενισχυθεί περαιτέρω με την παροχή 70 000 ατομικών ευκαιριών κινητικότητας για σπουδαστές και προσωπικό, ερευνητές, νέους και εργαζομένους στον τομέα της νεολαίας. Η εκπαιδευτική μεταρρύθμιση θα παραμείνει στρατηγική προτεραιότητα. Θα συνεχιστούν οι προσπάθειες εκσυγχρονισμού και καινοτομίας σε όλα τα επίπεδα εκπαίδευσης και κατάρτισης. Σε αυτές περιλαμβάνονται η διαρθρωμένη συνεργασία μεταξύ πανεπιστημίων, ιδρυμάτων ΕΕΚ και οργανώσεων νεολαίας της ΕΕ και των χωρών-εταίρων, καθώς και η προώθηση της απασχόλησης των νέων, της απασχολησιμότητας, της επιχειρηματικότητας και των δεξιοτήτων, συμπεριλαμβανομένης της αντιμετώπισης της φυγής εγκεφάλων. Θα συνεχιστεί η υποστήριξη για την υλοποίηση του Ευρωπαϊκού Σχολείου Ανατολικής Εταιρικής Σχέσης στη Γεωργία. Η στήριξη των κλάδων του πολιτισμού και της δημιουργικότητας θα συνεχιστεί. Καίριας σημασίας θα είναι οι επενδύσεις στην έρευνα και καινοτομία (Ε&Κ), μεταξύ άλλων με μεταρρυθμίσεις πολιτικής, με την αύξηση των ακαθάριστων δαπανών για την Ε&Κ και με τη στήριξη της πράσινης και της ψηφιακής μετάβασης μέσω στρατηγικών έξυπνης εξειδίκευσης και μεταφοράς τεχνολογίας.

Μαζί για την περιβαλλοντική και κλιματική ανθεκτικότητα

22. Η ΕΕ θα συνεργαστεί με τις χώρες-εταίρους για να μετασχηματίσει την περιοχή σε περιοχή δίκαιων και ευημερυσών κοινωνιών, με οικονομίες σύγχρονες, αποδοτικές ως προς τη χρήση των πόρων, κλιματικά ουδέτερες, κυκλικές και ανταγωνιστικές, αυξάνοντας παράλληλα την περιβαλλοντική και κλιματική ανθεκτικότητά τους, μεταξύ άλλων μέσω της πιο βιώσιμης χρήσης των φυσικών πόρων και της απανθρακοποίησης.
23. Για τη βελτίωση της ανθρώπινης υγείας και ευεξίας θα δοθεί έμφαση στη μείωση της ρύπανσης, μέσω της παρακολούθησης και της βελτίωσης της ποιότητας του αέρα σε 300 πόλεις, και στην περαιτέρω πρόοδο προς καθολική πρόσβαση σε καθαρό νερό και αποχέτευση, ενώ ακόμη 3 εκατομμύρια άνθρωποι θα αποκτήσουν πρόσβαση σε ασφαλείς υπηρεσίες ύδρευσης. Θα βελτιωθούν οι περιβαλλοντικές πληροφορίες και θα πραγματοποιηθεί περιβαλλοντική αξιολόγηση των σχεδίων αστικής ανάπτυξης. Θα τονωθεί η ευαισθητοποίηση του κοινού σε θέματα που αφορούν το περιβάλλον και την κλιματική αλλαγή, καθώς και η συμμετοχή του σε περιβαλλοντικές πρωτοβουλίες.

24. Με στόχο τη στήριξη της κυκλικής οικονομίας και την επιτάχυνση της πράσινης ανάκαμψης και ανάπτυξης, θα ενισχυθούν οι πολιτικές για το κλίμα και οι πράσινες επενδύσεις με τη συνδρομή της ΕΕ, σύμφωνα με την Ευρωπαϊκή Πράσινη Συμφωνία, ενώ θα βελτιωθεί η περιβαλλοντική διακυβέρνηση με σκοπό την επίτευξη κλιματικής ουδετερότητας έως το 2050 και τη μεγαλύτερη προσαρμογή στην κλιματική αλλαγή. Η ΕΕ θα υποστηρίξει την υιοθέτηση από τις χώρες-εταίρους των εθνικών στρατηγικών ανάπτυξης με χαμηλές εκπομπές και με ορίζοντα το 2050 έως τη διεξαγωγή της COP27. Η ΕΕ είναι έτοιμη να εξετάσει το ενδεχόμενο στήριξης των χωρών-εταίρων για τη θέσπιση αποτελεσματικών συστημάτων μείωσης των εκπομπών άνθρακα ή/και πολιτικών τιμολόγησης άνθρακα ευθυγραμμισμένων με εκείνες της ΕΕ, μεταξύ άλλων στο πλαίσιο του μελλοντικού μηχανισμού συννομιακής προσαρμογής άνθρακα (CBAM). Θα επιδιωχθεί περαιτέρω συνεργασία σχετικά με την εφαρμογή του πλαισίου Σεντάι για τη μείωση του κινδύνου καταστροφών. Η ΕΕ θα προωθήσει τη στρατηγική για βιώσιμη και έξυπνη κινητικότητα, τη στρατηγική «Από το αγρόκτημα στο πιάτο» και τη δίκαιη μετάβαση, συμπεριλαμβανομένων των περιοχών που εξαρτώνται από εξορυκτικές δραστηριότητες. Θα κλιμακωθούν η καινοτόμος χρηματοδότηση για το κλίμα και πράσινη χρηματοδότηση και θα πραγματοποιηθούν συστηματικότερες περιβαλλοντικές εκτιμήσεις. Οι πολιτικές της ΕΕ για τα προϊόντα και την οικολογική καινοτομία θα ενισχυθούν, η διαχείριση των αποβλήτων θα βελτιωθεί και η ανακύκλωση θα επεκταθεί.
25. Για τη διατήρηση της βιοποικιλότητας και την ενίσχυση των φυσικών πόρων στους οποίους βασίζεται η οικονομία, η διαχείριση των υδάτων θα υποστηριχθεί, μεταξύ άλλων σε διασυνοριακό επίπεδο, με την περαιτέρω εναρμόνιση με την οδηγία-πλαίσιο της ΕΕ για τα ύδατα και τα συναφή διεθνή πρότυπα. Οι προστατευόμενες περιοχές θα επεκταθούν και θα συνδεθούν, θα βελτιωθεί η διαχείριση των δασών και θα ενισχυθεί η διαχείριση της ναυτιλίας γύρω από τον Εύξεινο Πόντο, μεταξύ άλλων μέσω της ανάπτυξης ικανοτήτων στον τομέα της ναυτικής ασφάλειας και του χαρακτηρισμού του Εύξεινου Πόντου ως περιοχής ελέγχου των εκπομπών.
26. Όσον αφορά την ενίσχυση της ενεργειακής ασφάλειας, θα υποστηριχθεί η μετάβαση σε κλιματικά ουδέτερα ενεργειακά συστήματα και θα επιδιωχθεί καλύτερη ενεργειακή απόδοση. Στόχος είναι να μειωθεί κατά τουλάχιστον 20 % η κατανάλωση ενέργειας 250 000 νοικοκυριών. Οι ολοκληρωμένες ανακαινίσεις μεγάλης κλίμακας και η ανάπτυξη ικανοτήτων σύμφωνα με τα πρότυπα ενεργειακής απόδοσης θα συμβάλουν στην επίτευξη αυτού του στόχου. Πρέπει να αξιοποιηθεί πλήρως η δυναμική των ανανεώσιμων πηγών ενέργειας. Θα βελτιωθεί η λειτουργία των αγορών ενέργειας, θα ενισχυθούν τα νομοθετικά και ρυθμιστικά πλαίσια και θα αναπτυχθεί η ικανότητα βιώσιμων περιφερειακών ενεργειακών υποδομών. Πρέπει να διασφαλιστεί το υψηλότερο δυνατό επίπεδο πυρηνικής ασφάλειας. Θα υποστηριχθεί η περιφερειακή συνεργασία για την οικονομία ανανεώσιμου υδρογόνου.

27. Για να επιταχυνθεί η μετάβαση στη βιώσιμη και έξυπνη κινητικότητα, θα υπάρξει συνεργασία με διεθνή χρηματοπιστωτικά ιδρύματα για τη θέσπιση νέων χρηματοδοτικών μηχανισμών για τις πόλεις. Θα δοθεί προτεραιότητα στις δημόσιες και ιδιωτικές μεταφορές χαμηλών εκπομπών που δεν βασίζονται στα ορυκτά καύσιμα και θα αντικατασταθούν τα παλαιότερα οχήματα υψηλών εκπομπών, μεταξύ άλλων με την εφαρμογή πιλοτικών έργων.

Μαζί για έναν ανθεκτικό ψηφιακό μετασχηματισμό

28. Η ανάπτυξη μιας ανθεκτικής ψηφιακής οικονομίας και κοινωνίας θα απαιτήσει την ενίσχυση των ασφαλών υποδομών ηλεκτρονικών επικοινωνιών, την περαιτέρω ψηφιοποίηση των δημόσιων διοικήσεων και των φορέων του ιδιωτικού τομέα, καθώς και επενδύσεις για την προώθηση της ψηφιακής καινοτομίας και των ψηφιακών δεξιοτήτων.
29. Θα επιδιωχθούν οι ακόλουθοι στόχοι: το 80 % των νοικοκυριών να διαθέτει πρόσβαση σε οικονομικά προσιτό διαδίκτυο υψηλής ταχύτητας· το 80 % των δημόσιων υπηρεσιών στην ΑΕΣ να διατίθεται διαδικτυακά μέσω πλατφορμών διαλειτουργικότητας· να θεσπιστούν αμοιβαία αναγνωρισμένες ψηφιακές υπογραφές μεταξύ τεσσάρων χωρών-εταίρων και με την ΕΕ· και ένα εκατομμύριο πολίτες της ΑΕΣ να εξοικειωθούν με την τεχνολογία μέσω της δημιουργίας πλατφόρμας ψηφιακής εκπαίδευσης.
30. Οι τιμές λιανικής για τη διεθνή περιαγωγή θα μειωθούν σημαντικά και τα δίκτυα 5G θα διασφαλιστούν χάρη στην εναρμόνιση με τη συντονισμένη προσέγγιση της ΕΕ. Στο πλαίσιο αυτό, θα υποστηριχθεί η εφαρμογή των συμφωνιών για την περιαγωγή και το ραδιοφάσμα μεταξύ των χωρών-εταίρων και, κατά περίπτωση, με την ΕΕ. Το διασυνοριακό ηλεκτρονικό εμπόριο με την ΕΕ θα αυξηθεί σημαντικά και θα τεθούν σε λειτουργία τέσσερις ψηφιακοί διάδρομοι μεταφορών· κατ' αυτόν τον τρόπο θα συμπληρωθεί το δίκτυο ΔΕΔ-M. Θα πραγματοποιηθούν σημαντικές επενδύσεις για τη στήριξη ψηφιακών νεοφυών επιχειρήσεων υψηλών επιδόσεων.
31. Για την ενίσχυση της κυβερνοανθεκτικότητας και της κυβερνοασφάλειας, θα τεθούν σε εφαρμογή θεσμικά και νομοθετικά πλαίσια καθώς και πλαίσια πολιτικής· επίσης, θα εισαχθεί η χρήση της μεθοδολογίας για το τοπίο των κυβερνοαπειλών του Οργανισμού της ΕΕ για την κυβερνοασφάλεια (ENISA) σε συνεργασία με τον ENISA. Θα προωθηθεί η περαιτέρω εναρμόνιση με τα ενωσιακά και διεθνή πρότυπα προστασίας των δεδομένων.